

“L'interès a saber qui era el **narrador** em va fer continuar la novel·la”

Philippe Claudel (Vosges, França, 1962) ha obtingut el seu èxit literari més important amb *Les àmes grises*, novel·la situada a la França de la Primera Guerra Mundial. La Magrana l'ha publicat amb el títol *Les ànimes grises*. La traducció és d'Anna Casassas.

—El lloc on situeu la novel·la correspon a una comarca determinada?

—No, és indeterminada. No pertany a cap lloc precís. La ciutat de la novel·la es troba a prop del front, i com que el front estava molt estès, tant pot ser una comarca de l'est com del nord. Rarament situo les meves novel·les en espais coneguts i precisos.

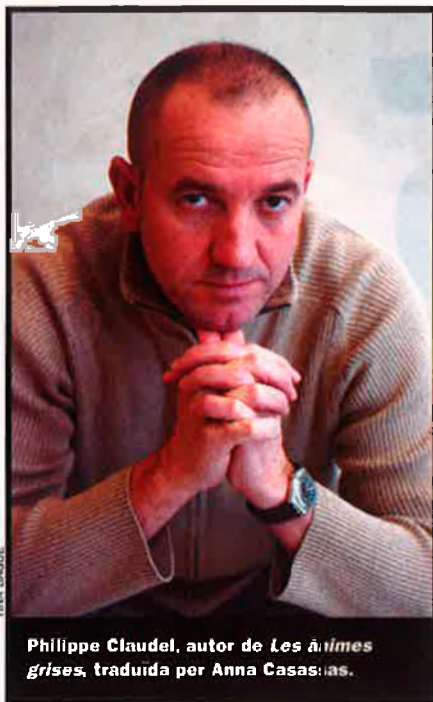
—Però l'època és ben coneguda i precisa, la Primera Guerra Mundial.

—Visc en una regió molt marcada, encara ara, per aquesta guerra, amb un paisatge que en conserva els efectes, com són les trinxeres. És una guerra molt present en mi, més que la segona. Però en escriure el llibre pensava més en guerres contemporànies, com la de l'ex-Iugoslàvia, perquè el que m'interessava era expressar el sentiment de viure al costat mateix del front, és a dir, viure en pau, en relativa normalitat, a només 20 quilòmetres de gent que pateix i mor.

—El paisatge és un personatge més. Què volfeu del paisatge?

—Un embadaliment propici al recolliment interior i al tedi, a un tedi gairebé metafísic, a través de fred, la boira i la neu. M'agrada crear paisatges, fins i tot en pinto, i quan escric és com si en pintés.

—Tenim la guerra com a música de fons, i a més del soroll dels canons, hi

TINA BAGUÉ

Philippe Claudel, autor de *Les ànimes grises*, traduïda per Anna Casassas.

ha assassinats. Amb tot, la novel·la es pot llegir amb un cert somriure als llavis. És un objectiu buscat?

—Penso que sempre es poden explicar coses terribles, esgarrifoses, amb distància i un tel d'humor. I és veritat, en el llibre hi ha situacions lleugeres i personatges que fan somriure. Però el drama també hi és perquè forma part de la nostra condició humana.

—L'estratègia que el narrador tingui poc protagonisme i al final n'adquireixi no és un recurs de la novel·la negra?

—No ho sé. Quan vaig començar la novel·la no sabia què li passaria. No tinc la novel·la al cap quan la començo. Avanço pàgina a pàgina com si caminés per una carretera d'un país desconegut. Quan vaig començar

no sabia qui era el narrador ni quin lloc ocuparia al final de la història, ni quin objectiu tenia, i l'interès a saber qui era em va impulsar a continuar.

—La novel·la podria encaixar en el gènere de la novel·la negra?

—No hi he pensat. Tampoc quan escric no dic, per exemple, faré una novel·la realista o fanàstica, ni tan sols una narració o una novel·la. És ella mateixa la que en determina la forma i l'extensió, i jo hi intervenc poc.

—Però sempre amb la mateixa veu?

—No. Cada cop el narrador canvia i cada llibre és ben diferent. El que m'interessa sobretot és no tornar a començar el mateix llibre.

—Sempre ho feu així?

—Sí. Si no, m'avorriria. A vegades, quan tens una novel·la completa al cap, com un flaix, no l'escriu. M'estimo més descobrir que no pas saber.

—Les paraules “ànima” i “gris” no estan molt gastades, literàriament parlant?

—Penso molt en els títols, i aquest em va satisfer des del primer moment. En francès és molt bonic. És a la vegada una mica misteriós, estrany i suau i, a més, fa pensar en altres títols com *Les àmes fortes*, de Jean Giono, i *Les ànimes mortes*, de Gogol. Amb aquest títol pico l'ullet del lector, en fer-lo pensar en Giono i Gogol. A més, reflecteix el tema de llibre, una recerca sobre l'ànima, la seva espessor i el seu misteri. El gris és el color de misteri. I la referència tant a l'ànima com al paisatge gris ha quedat molt ben plasmada en la fotografia de la coberta de l'edició catalana, que trobo molt encertada.

Lluís Bonada